

Edunvalvonta/JSU

Ammattiliitto Pro ry:n näkemykset Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen valvoman rakentamisen ja rakennusteollisuuden toimialan yleiskuvauksen päivitykseen

Mikä on näkemyksenne toimialan suhdannenäkymistä?

Ammattiliitto Pron näkemyksen mukaan rakennusalan suhdannetilanne on edelleen kokonaisuutena heikko. Pientä toivoa on olemassa. On nähtävissä niin sanottuja heikkoja signaaleja, joiden arvioimme enteilevän parempaa. Tällaisia merkkejä on joidenkin isojen ja merkittävien kohteiden aloitukset ja rakennusalan yrityksessä tapahtuva organisaatioiden myllerrys. Alan pienistä ja keskisuurista yrityksistä saamamme viestit kertovat myös, että niissä on olemassa pientä kasvua. Olemme toiveikkaita, että ensi vuodeksi ennustettu kasvu toteutuu.

Talonrakentamisen osalta suhdannetilanne on kokonaisuutena heikko. Talonrakentamisen osalta tilanne ei ole mennyt merkittävästi heikompaan suuntaan, mutta toisaalta lähtötilanne on ollut pitkään jo heikko. Oletamme asuntorakentamisen pysyvän edelleen nykyisellä vaatimattomalla tasolla.

Toimitilarakentamisen osalta uskomme tilanteen hiljakseen kääntyvän hieman parempaan suuntaan, mutta on syytä huomioida, että siellä viime vuosien pudotus on ollut todella merkittävä. Teollisuuden rakentamisen osalta pieniä vilkastumisen merkkejä on havaittavissa. Infrarakentamisen osalta kokonaistilanne on edelleen melko heikko, mutta merkittäviä kohteita on aloitettu. Toivomme sen vilkastavan myös infrarakentamisen puolta laajemmin. Pintatoimialalla tilanne on vaatimaton ja jatkuu edelleen sellaisena. Hintakilpailu on kovaa ja alan yritykset pyrkivät haalimaan sen verran töitä, että pystyvät pitämään toiminnan käynnissä.

Alan työllisyystilanne on pysynyt jonkun aikaa kohtalaisen heikkona. Nyt on havaittavissa, että suurimmat yritykset rakentavat organisaatiomalleja, joissa varaudutaan pysyvään heikon kasvun tilanteeseen supistamalla toimintaverkkoa ja keskittymällä isompiin rakennuskokonaisuuksiin. Tämä mahdollistaa pienten ja keskisuurten yritysten laajentumisen ja todennäköisesti kannattavuuden parantuminen. Alan yritysten kannattavuus kokonaisuutena on kohtuullisella tasolla.

Mikä on näkemyksenne toimialan työturvallisuuden ja harmaan talouden tilanteesta?

Harmaan talouden torjunnassa on saavutettu merkittäviä edistysaskelia. Tehtävää toki on, mutta muutos on merkittävä. Kulunvalvonnassa Valttikortin ja vastaavien tunnistusjärjestelmiin käytöstä on hyviä kokemuksia.

Näkemyksen mukaan harmaan talouden torjunta on otettu vakavasti rakennusalan järjestäytyneissä yrityksissä. Ongelmat lisääntyvät järjestäytymättömiä, yleensä pienten yritysten kanssa. Myös pitkät alihankintaketjut lisäävät riskiä harmaasta taloudesta. Lisäksi merkittävä ulkomaisen työvoiman käyttö on voi olla varoitusmerkki mahdollisesta ongelmasta.

Työturvallisuuden osalta on jo pitkään tehty menestyksellistä ja järjestelmällistä työtä. Tämä koskee myöskin ennen kaikkea järjestäytyneitä yrityksiä. Valittavasti alan luonteesta johtuen merkittäviä puutteita on edelleen ja vakavia tapaturmia sattuu.

Näkemyksemme mukaan vakavimmat työturvallisuus uhat esiintyvät pienten järjestäytymättömien yritysten toiminnassa ja alihankintaketjussa. Etenkin kovat hintakilpailu paineet lisäävät vaaraa pyrkiä säästämään työturvallisuuden kustannuksella. Tämä vääristää kilpailua ja on omiaan ohjaamaan turvallisuuden kehitystä väärään suuntaan. Katsomme, että tietoisissa työturvallisuuden vaarantamistapauksissa olisi tehostettava yrityksiin kohdistuvia sanktioita. Eräs tällainen keino on yhteisösakon käytön lisääminen yksittäisen yritysedustajan rankaisemisen sijaan.

Mitkä ovat toiveenne työsuojeluvalvonnan suuntaamisesta ja kehittamisestä?

Ammattiliitto Pro katsoo, että rakentamisen työsuojelun valvonnan suunta Etelä-Suomen aluehallintoviraston toiminta-alueella on kohtuullisen hyvä ja oikeasuuntainen. Toivoisimme, että valvontaa suunniteltaessa otettaisiin huomioon entistä enemmän myös henkisen työsuojelun näkökulma, esimerkiksi toimihenkilöiden työajan valvonta, myös konttoritöissä. Toiveemme on myös, että työsuojelun valvonnan resurssit pysyvät sellaisella tasolla, että valvontatyö on todellisuudessa mahdollista.

Olemme saaneet hieman palautetta melko byrokraattisesta ja autoritaarisesta valvontatoiminnasta. Toivoisimme, että valvontatyön suorittamista voitaisiin entistä enemmän suunnata neuvovaan ja keskustelemaan suuntaan. Esimerkiksi jo hankevaiheessa mukana oleva yhteistoiminnassa tapahtuva työturvallisuussuunnittelu on koettu hyväksi toimintatavaksi. Katsomme, että asenteiden muokkaus on tärkeää työturvallisuuden parantamisessa. Tämän työn täytyy olla koko ketjun läpimenevää, suunnitelmallista ja jatkuvaa. Jäsenemme ovat esittäneet toiveita, että valvontatoimintaa pyrittäisiin entistä enemmän suuntaamaan potentiaalsiin ongelmakohteisiin.

Ammattiliitto Pro ry

Jyrki Suihkonen
Kehittämispäällikkö, Sopimuslavastaava
Rakentaminen, Rakennusaine- ja betonteollisuus